

Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 14
hallituksen esityksen johdosta laiksi kunnille palo- ja pelastus-
toimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avus-
tuksista annetun lain 1 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 16 päivänä lokakuuta 1981 lähettänyt laki- ja talousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 161. Asiantuntijoina ovat valiokunnassa olleet kuultavina osastopäällikkö Pentti Ruuhonen sisäasiainministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Raine Vairimaa valtiovarainministeriöstä, valtionapusiainsihteeri Urpo Ekström Suomen Kaupunkiliitosta, osastopäällikkö Leif Engfelt Suomen Kunnallisliitosta, varatuomari Viking Sundström Finlands svenska kommunförbundista, toiminnanjohtaja Mikko Lehtonen ja puheenjohtaja Lauri Syrjä Suomen Palopäällystöliitosta, varatuomari Veijo Jalava Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitosta ja toiminnanjohtaja Paavo Heikkinen Suomen Palontorjuntaliitosta. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annettua lakia muutettavaksi ja valtionosuusjärjestelmän toteuttamista lykättäväksi siten, että valtionosuusprosentteja alennettaisiin 4—10 kantokykyluokkiin kuuluvien kuntien osalta viisi prosenttiyksikköä ja 5 kantokykyluokkaan kuuluvat kunnat tulisivat oikeutetuiksi valtionosuuteen vuoden 1983, kantokykyluokkiin 6—7 kuuluvat kunnat vuoden 1984 ja kantokykyluokkiin 8—10 kuuluvat kunnat vuoden 1985 alusta lukien.

Vuonna 1975 annetun lain 7 §:ää on muutettu voimaantulon jälkeen kolme kertaa, viimeksi 19 päivänä joulukuuta 1980 (868/80).

Tämän viimeisen muutoksen mukaan saavat 4—5 kantokykyluokkiin kuuluvat kunnat valtionosuutta palo- ja pelastustoimen käyttökustannuksiin vuoden 1982, kantokykyluokkiin 6—7 kuuluvat kunnat vuoden 1983 ja kantokykyluokkiin 8—10 kuuluvat kunnat vuoden 1984 alusta lukien. Kantokykyluokkiin 1—3 kuuluvat kunnat ovat saaneet kysymyksessä olevaa valtionosuutta jo vuoden 1976 alusta lukien.

Valiokunta ei pidä ehdotusta jo säädettyjen valtionosuusprosenttien yleisestä alentamisesta kantokykyluokkiin 4—10 kuuluvien kuntien osalta riittävästi perusteltuna ja tässä tapauksessa periaatteellisestikaan hyväksyttävänä. Niin ikään ehdotusta kantokykyluokkiin 6—10 kuuluvien kuntien valtionosuuksien lykkäämisestä jo neljännen kerran ei voida enää pitää hyväksyttävänä. Valiokunta ei katso näin ollen olevansa puoltaa näitä ehdotuksia ja esittää kysymyksessä olevat lainkohdat pysytettäväksi ennallaan näiltä osin. Valiokunta pitää kuitenkin mahdollisena, että kantokykyluokkaan 4 kuuluvien kuntien osalta valtionosuus vuodelta 1982 suoritettaisiin hallituksen esittämällä tavalla, ja on tehnyt voimaantulosäännökseen tätä tarkoitavan lisäyksen.

Sen perusteella, mitä edellä on esitetty, valiokunta ehdottaa kunnioittavasti,

että Eduskunta hyväksyisi hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen näin kuuluvana:

Laki

kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (poist.) 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetun lain (560/75) (poist.) 7 §:n 1 momentti (poist.) sellaisena kuin se on muutettuna 29 päivänä joulukuuta 1976, 8 päivänä joulukuuta 1978 ja 19 päivänä joulukuuta 1980 annetuilla laeilla (1131/76, 953/78 ja 686/80) (poist.) näin kuuluvaksi:

1 §
(Poist.)

7 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1976. Edellä 3 §:ssä tarkoitettua valtionosuutta suoritetaan ensimmäisen kerran kantokykyluokkaan 4 kuuluville kunnille vuoden 1982, kantokykyluokkiin 5—7 kuuluville kunnille vuoden 1983 (poist.) ja kantokykyluokkiin 8—10 kuuluville kunnille vuoden 1984 käyttökustannuksiin.

luokkiin 8—10 kuuluville kunnille vuoden 1984 käyttökustannuksiin.
(2 mom. poist.)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982 (poist.) kuitenkin siten, että kantokykyluokkaan 4 kuuluvien kuntien osalta sovelletaan vuonna 1982 valtionosuusprosenttia 45.

Helsingissä 19 päivänä marraskuuta 1981

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Kaarna, varapuheenjohtaja Raatikainen, jäsenet Grönholm,

Ihamäki, A.-L. Jokinen, Malm, Pihlajamäki, Pohjala ja Tapiola sekä varajäsenet Ala-Kapee, Fred ja Nieminen-Mäkinen.

Vastalause

Palo- ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain toteuttamiseksi säädettiin samanaikaisesti vuonna 1975 laki kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista. Edelleenkin vain pieni osa kunnista on saanut mainittua avustusta, koska järjestelmän voimaantuloa on vähitellen lykätty ensin vuoden 1979 alkuun, toistamiseen vuoden 1981 alkuun sekä edelleen kuluvan vuoden tulo- ja menoarvioon liittyneellä lailla 4—10 kantokykyluokkiin lukeutu-

vien kuntien osalta. Nyt hallitus esittää puolestaan valtionosuusprosentin alentamista 4—10 kantokykyluokkiin kuuluvien kuntien osalta 5 %-yksikköä sekä järjestelmän lykkäämistä edelleen vuodelle 5—10 kantokykyluokkiin kuuluvien kuntien osalta. Myös valiokunnan enemmistö on päätenyt esittämään kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain mukaan valtiolle kuuluvien kustannusten jättämistä edelleen kuntien harteille. Mieles-

tämme palo- ja pelastustoimen valtionosuusjärjestelmän lykkääminen nykyisestä merkitsee kuitenkin niin kunnallistalouden suunnitelmallisen hoitamisen, palo- ja pelastustoimen toimintaedellytysten turvaamisen kuin ihmisten turvallisuudenkin kannalta järjestelmän toteuttamisen huolestuttavaa siirtymistä. Tämän

vuoksi katsomme, että valtionosuusjärjestelmä tulisi saattaa voimaan pääosin voimassaolevan lain mukaisesti.

Edellä esittämistämme syistä ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetun lain (560/75) 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on muutettuna 29 päivänä joulukuuta 1976, 8 päivänä joulukuuta 1978 ja 19 päivänä joulukuuta 1980 annetuilla laeilla (1131/76, 953/78 ja 868/80), näin kuuluvaksi:

7 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä.)

Helsingissä 19 päivänä marraskuuta 1981

Toivo T. Pohjala

Timo Ihamäki

